



ע"פ 2810/09/14 - רוני גורסקי חברת עורכי דין, רונלד אהרון גורסקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2810-09-14 רוני גורסקי חברת עורכי דין (אילת) ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כב' הנשיאה ברלינר
כב' השופט, סגן נשיאה קרא
כב' השופטת סוקולוב
מערערים
1. רוני גורסקי חברת עורכי דין (אילת)
2. רונלד אהרון גורסקי
נגד
מדינת ישראל
משיבה

פסק דין

1. המערער מס' 2 בתיק שבפנינו הוא עו"ד.

המערער שימש כמנהל פעיל בחברה שהיתה נאשמת מס' 1 בתיק. עפ"י האמור בכתב האישום המערער והחברה שבראשה עמד לא דיווחו במועד למס הכנסה, לאורך 9 שנים ארוכות. כתב האישום מייחס למערער 8 עבירות על סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש, התשכ"ט-1961), למערער יוחסו 11 עבירות כשהעבירות הנוספות מתייחסות לשלושה דוחות אישיים של המערער שאף הם לא הוגשו.

בבית משפט קמא הודה המערער והצדדים הגיעו להסדר טיעון, שמכוחו עתרה המדינה לענישה שלא תכלול רכיב של מאסר בפועל, לא מאחורי סורג ובריח ואף לא בדרך של עבודות שירות. במאמר מוסגר נציין כי בפנינו טענה התביעה כי אין מדובר בהסדר טיעון פשוטו כמשמעו אלא במעין אמירה של התביעה כי תסכים במקרה זה לוותר על מאסר בפועל אם יוסר המחדל.

בימ"ש קמא התייחס למוסכם בין הצדדים כאל הסדר טיעון וכך נראה זאת גם אנו.

בית המשפט הטיל על המערער, בסופו של יום, את העונשים הבאים:

על המערער, החברה, קנס בסך 29,200 ₪.

על המערער מאסר על תנאי של שנה אחת, אשר יופעל אם בתקופה של 3 שנים מיום מתן גזר הדין יעבור המערער עבירת מס מסוג עוון או פשע.



כמו כן הוטל על המערער קנס בסך 206,750 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו.

ביהמ"ש קבע הסדר פריסה של הקנס וקבע גם את הסנקציה של אי עמידה באחד התשלומים.

2. על גזר הדין הערעור בפנינו.

הסנגור מלין הן על אופיו של המאסר על תנאי, דהיינו העבירות שאמורות להפעיל אותו, כאשר לשיטתו מן הראוי היה להטיל מאסר על תנאי אך ורק בגין העבירה שבה הורשע המערער.

הטיעון המרכזי שלו הוקדש למעשה כל הדיון בפנינו עניינו גובה הקנס. ב"כ המערער טוען כי ביהמ"ש קמא החמיר עם המערער מעל ומעבר וזאת לפי כל אמת מידה שבה יבחן הקנס שהוטל עליו.

3. ביתר פירוט מעלה הסנגור את הטענות הבאות:

א. הסיכום בין הצדדים היה כי לא יוטל מאסר אם המערער יסיר את המחדל, במובן של הגשת הדוחות, שהרי מלכתחילה מה שנטען היה כי המערער איחר בהגשת הדוחות. מחדל זה הוסר. הדוחות הוגשו, גם אם במאוחר, בשנת 2013. לפיכך, מבחינתו של המערער הוא עמד בהסכם במלואו וכך היה מקום לראות זאת. המערער אמנם לא שילם את סכום המס הנובע מן הדוחות, אולם לענין הסרת המחדל הוא עמד במטלה שלה התחייב.

ב. באשר לגובה הקנס, ביהמ"ש עשה חישוב "טכני" שלא היה לו מקום. ביהמ"ש התחשב בגובה הקנסות המינהליים שניתן היה להטיל במקרה זה, וגם בגובה הקנסות העונשיים. ביהמ"ש יצר לעצמו מעין נוסחה המשלבת בין שני הסכומים הללו, קרי הקנס המינהלי והקנס העונשי, וכך הגיע בסופו של יום לענישה שאותה הטיל. עוד מלין הסנגור על כך שבימ"ש קמא לא קבע מתחם ענישה. אכן היה בתיק זה הסדר, אולם היה על ביהמ"ש לקבוע מתחם. לו כך היה עושה הדעת נותנת כי התוצאה היתה שונה.

ג. טענתו העיקרית של הסנגור הינה כי הקנס שהוטל במקרה הנוכחי אינו עולה בקנה אחד עם נורמת הענישה הנוהגת. הסנגור שהופיע בבימ"ש קמא טרח והגיש לביהמ"ש טבלה המשקפת ענישה במקרים דומים, שאיננה מתקרבת אפילו לענישה שהוטלה בתיק הנוכחי, לענין גובה הקנס. הקנסות הנוהגים, כך לטענת הסנגור, עומדים על אלפים בודדים של שקלים ואינם מתקרבים למעלה מ-200 אלף ₪ כפי שנהג ביהמ"ש במקרה הנוכחי.

ד. ועוד טוען הסנגור כי ביהמ"ש סטה מהוראות תיקון 113 בכך שלא התחשב במצבו הכלכלי של המערער כפי שקבע המחוקק. ביהמ"ש אמנם בשולי גזר הדין כי הוא נותן דעתו למצב הכלכלי, אולם לא פירט ולא נתן לכך בפועל ביטוי כלשהו. המערער, כך עפ"י



הטענה, הוא חסר כל, כדי להוכיח טענה זו הוגשה הצהרת הון של המערער שמעידה על כך שהוא חסר כל רכוש. הטלת קנס בגובה כזה משמעותה המעשית היא כי המערער יאלץ לרצות את חודשי המאסר שנקצבו חלף הקנס ובכך למעשה תהיה סטיה מהסדר הטיעון שהרי מלכתחילה הסכימו הצדדים לכך שהמערער לא יצטרך לרצות מאסר בתיק הנוכחי, והתביעה תסתפק בענישה הצופה פני עתיד.

ה. בשולי הדברים הלן הסנגור גם על כך שביהמ"ש קבע את סכומי המס שמדובר בהם, הגם שהדבר לא נטען בכתב האישום, והמסמך שהוגש להוכחת הסכום העומד על כ-900 אלף ₪, הוגש לשיטתו שלא כדין.

4. המדינה טוענת כי לא נפל משגה בהחלטתו של ביהמ"ש קמא ובסכום שהוטל על המערער כקנס. באשר לעבירות שמדובר בהן, מדובר כאמור על 11 עבירות שמשקפות תקופה ארוכה במיוחד בה לא הגיש המערער והחברה שבבעלותו את דוחות המס הנדרשים. אין צורך לומר כי הגשת הדוחות היא השלב הראשון ואבן הפינה לחיוב במס כדין, שהרי מאין לך חיוב במס אם לא הוגשו הדוחות?

התפיסה כי מדובר בעבירות טכניות עברה מן העולם, יש לראות את העבירות כעבירות חמורות וצדק ביהמ"ש בדרך התייחסותו אליהן.

5. לא רק הפן העקרוני עומד על הפרק לטענת התביעה, אלא גם הפן הפרטני שעניינו הנסיבות הקונקרטיות של תיק זה. באשר לגובה המס: הסכום של כ-900 אלף ₪ מבוסס על שומה עצמית של המערער, שעל כן מה לו כי ילין על כך? השומה מצאה ביטוי במסמך ת/3, המסמך הוגש ללא התנגדות, ההחלטה אליה מפנה הסנגור ולפיה כביכול ביהמ"ש הסתייג ממסמך זה, לא התייחסה כלל למסמך ת/3 אלא לנסיבונה של התביעה לטעון כי המערער שינה כתובתו ממקום למקום והקשה בכך על שלטונות המס לגבות את המס המגיע ממנו.

עוד מפנה התביעה לכך שבנוסף לעבירות נושא התיק הנוכחי, ניתנה למערער בזמנו הזדמנות כאשר הוטלו עליו קנסות מינהליים ע"י רשויות המס, המערער לא שילם את הקנסות המינהליים ובכך נסיבה לחומרה. נסיבה נוספת לחומרה מתבטאת בכך שהמערער הינו עו"ד, מי אם לא עו"ד מבין את משמעות מעשיו ועדיין המערער נהג כפי שנהג לאורך כל אותה תקופה ארוכה.

6. היבט נוסף עליו שמה התביעה הדגש הוא האיזון הכולל בין רכיבי הענישה בתיק זה. המדינה הסכימה להימנע ממאסר בפועל, למרות שמדיניותה היא כי יש מקום להטלת מאסר שכזה, וממילא הדבר מחייב החמרה ברכיב האחר של הענישה, קרי הטלת הקנס. החישוב שעשה ביהמ"ש קמא הוא חישוב ענייני. המערער עד היום לא הסיר את המחדל, לא ניתן לראות בעצם הגשת הדוחות משום הסרת המחדל, כאשר לא שולם לצדם כל סכום. גם הקנסות המינהליים לא שולמו עד היום. ביהמ"ש נתן ביטוי למצבו הכלכלי של המערער, כפי שאמר והדבר בא לידי ביטוי בחישוב שעשה. המדינה טוענת בהקשר זה גם כי המערער לא הוכיח את מצבו הכלכלי הקשה ועל כן איננו יכול להיבנות מטיעון זה.



העתירה כפי שניתן להבין היא להותיר את הקנס במלואו.

7. שקלנו את טיעוני הצדדים ודעתנו היא כי יש מקום להתערבות מסוימת, הגם שאין בדעתנו לקבל את עתירתו של המערער במלואה.

נתחיל מאופיה של העבירה: מקובלת עלינו לעניין זה עמדת התביעה, אין לך חיוב במס אלא עפ"י דיווחי המס. לא יכולה להיות שיטה מוניטרית או שיטה כלכלית כלשהי שאיננה נשענת על דיווחי מס, ומשום כך העבירה איננה רק עבירה טכנית אלא עבירה בעלת פנים מעשיים ומתחייבים לצורך תשלום מס אמת.

המערער באופן שיטתי לאורך תקופה ארוכה במיוחד של כתשע שנים נמנע מדיווחים, אין ספק שהמערער הבין היטב את משמעות מעשיו. גם אדם מן היישוב מבין ומודע למשמעות אי דווח על הכנסותיו לאורך שנים ארוכות, על אחת כמה וכמה עו"ד. איננו מקבלים גם את הטענה כי המערער "הסתבך" באיזון בין הכנסותיו במקום א' (אילת) לבין הכנסותיו במקום ב' (מרכז הארץ) ומשום כך נמנע מדיווח המס. חזקה על המערער שיכול היה למצוא פתרון לבעיה זו ואין לראות בכך נסיבה לקולא.

8. לכך יש להוסיף את העובדה כי רשויות המס הלכו כבר לקראת המערער, בכך שהוטלו עליו בגין עבירות דומות קנסות מינהליים שגם אותם לא שילם. מקובל עלינו גם כי יש ממש בטיעונה של התביעה כי ביהמ"ש איזן ברכיבי הענישה, ומשנמנע במקרה זה מהטלת מאסר בפועל כלשהו לרבות מאסר שיבוצע בדרך של עבודות שירות, היה מקום לאזן את קולת העונש בהיבט זה בהטלת קנס משמעותי יותר.

9. עוד מקובלת עלינו הטענה כי לא ניתן לראות בהגשת הדוחות משום הסרת המחדל במלואו. אנו מבינים כי המערער לא שילם עד היום מאומה על חשבון החוב, לא על חשבון הקנס המינהלי ולא על חשבון סכומי המס המתחייבים מהדוחות שהגיש, ולכן הגשת הדוחות היא רק ראשית הדרך ולא סופה.

אנו דוחים גם את טענת הסנגור באשר ל"אי הלגיטימיות" של הגשת מסמך ת/3 המשקף את סכום המס המתחייב. המסמך הוגש ללא התנגדות, הוא משקף שומה עצמית של המערער בתוספת סכומים שהתווספו אליה והיה מקום להגשתו, ולא בכדי נמנע הסנגור מהתנגדות לו בזמן אמת.

10. אם בכל זאת אנו רואים לנכון להתערב בסכום הקנס, הרי זה בשל שני נימוקים מרכזיים: האחד, תיקון 113 אכן מורה לביהמ"ש להתחשב במצבו הכלכלי של נאשם. ביהמ"ש ציין בגזר הדין כי "**הקנס שיוטל חייב להיות מכביד. עם זאת ההתחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם אשר תחייב הפחתה מסוימת בקנס תאזן בהטלת מאסר על תנאי**". למעט אמירה זו אין ביטוי ממשי להתחשבות במצבו הכלכלי של המערער. המערער הגיש הצהרת הון המעידה על כך שאין ברשותו רכוש ונראה לנו כי היה מקום לתת לכך ביטוי נוסף בשיקול הכולל, גם כאשר נלקחת בחשבון העובדה שעל המערער לא הוטל מאסר בפועל.

הנימוק השני שבשלו אנו רואים לנכון להתערב הוא כי מקובלת עלינו טענת הסנגור כי נורמת הענישה הנוהגת אינה מתקרבת אפילו לקנס שהוטל במקרה הנוכחי. נכון הוא כי נורמת הענישה היא רק אחד הפרמטרים לעניין מתחם



הענישה, אולם במקרה הנוכחי נראה כי ביהמ"ש ערך חישוב משלו ולא נתן לנורמה זו ביטוי כלשהו שעל כן יש מקום להתערבותה של ערכאת הערעור.

בהינתן מכלול השיקולים דלעיל אנו מעמידים את הקנס על 100,000 ₪ או ארבעה חודשי מאסר תמורתו.

פריסת התשלומים תהיה 20 תשלומים, כל תשלום בן 5000 ₪, התשלום הראשון ב-1.3.15 ובכל 1 לחודש שאחריו. אי תשלום של תשלום אחד למועדו יעמיד את יתרת הקנס לפרעון מיידי.

לא מצאנו לנכון להתערב במאסר על תנאי והוא ישאר בעינו כפי שנקבע ע"י בימ"ש קמא ויופעל ע"י העבירות שפורטו בהחלטת ביהמ"ש.

ניתן והודע היום, א' שבט תשע"ה, 21/01/2015 במעמד הנוכחים.

מרים סוקולוב, שופטת

ג'ורג קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד